

De europæiske arbejdsmarkedsorganisationers repræsentativitet: den audiovisuelle sektor

Resumé

Indledning

Denne undersøgelse har til formål at give den nødvendige information med henblik på at tilskynde til en social dialog på sektorplan i den audiovisuelle sektor. EIRO's serie af undersøgelser om repræsentativitet, som er foretaget efter anmodning fra Europa-Kommissionen, tilsigter at afdække de repræsentative arbejdsmarkedsorganisationer, der skal konsulteres i henhold til bestemmelserne i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF). I undersøgelsen identificeres således de relevante nationale arbejdsmarkedsorganisationer i den audiovisuelle sektor via en top down-tilgang (med angivelse af medlemmerne af de europæiske medlemsorganisationer) og en *bottom up*-tilgang via de nationale korrespondenter fra Det Europæiske Observationsorgan for Arbejdsmarkedsrelationer (EIRO).

For at den europæiske sociale dialog kan være effektiv skal sektorens relevante nationale aktører være repræsentative – kun tilstrækkeligt repræsentative organisationer kan deltage i den europæiske sociale dialog.

En national organisation anses for at være en relevant interesseorganisation på sektorplan, hvis den opfylder følgende kriterier:

- organisationens område henhører under den pågældende sektor
- organisationen deltager enten regelmæssigt i kollektive overenskomstforhandlinger på sektorplan og/eller er medlem af en relevant europæisk interesseorganisation.

En europæisk organisation anses for at være en relevant interesseorganisation på sektorplan, hvis den er opført på Kommissionens liste over interesseorganisationer, der skal konsulteres på vegne af sektoren i henhold til artikel 154 i TEUF, og/eller deltager i den europæiske sociale dialog på sektorplan og/eller har anmodet om at blive konsulteret i henhold til artikel 154.

Afgrænsning af sektoren

I forbindelse med denne undersøgelse afgrænses den audiovisuelle sektor i overensstemmelse med den statistiske nomenklatur for økonomiske aktiviteter i Det

Europæiske Fællesskab (NACE) (rev.2) for at sikre, at resultaterne kan sammenlignes på tværs af landene. Mere specifikt er denne sektor afgrænset af NACE-kode J.59 (produktion af film, video- og tv-programmer, lydoptagelser og musikudgivelser) og J.60 (radio- og tv-virksomhed).

På baggrund af de særlige betingelser, der gør sig gældende i den audiovisuelle sektor, som i en række lande primært er baseret på virksomheder, der leverer offentlige radio- og tv-tjenester, blev det besluttet at lade virksomheder, der leverer offentlige radio- og tv-tjenester som arbejdsgiverorganisationer, indgå i undersøgelsen. Endvidere er en række individuelle private virksomheder, der er medlem af en europæisk organisation "på sektorplan", omfattet på grund af deres relevans i sektoren.

Økonomisk baggrund

Beskæftigelse

Ifølge Eurostats arbejdsstyrkeundersøgelse (LFS) beskæftigede sektoren mere end 760 000 personer i EU27 i andet kvartal af 2012. Omkring 60 % af arbejdstagerne er mænd, 52 % har et højt uddannelsesniveau (i forhold til 29 % af det samlede antal beskæftigede i EU), og 21 % er ansat på en tidsbegrænset kontrakt (i forhold til 12 % af det samlede antal beskæftigede i EU). Små og mellemstore virksomheder er dominerende i sektoren, som er kendetegnet ved en høj grad af selvstændig beskæftigelse, deltidsarbejde, atypisk arbejde og asociale arbejdstider.

Den seneste udvikling

Ifølge data fra Eurostat har beskæftigelsesniveauet i den audiovisuelle sektor i EU27 ikke været hårdt ramt af den økonomiske recession, og væksten i beskæftigelsen har generelt været forholdsvis stabil. Der er imidlertid betydelige forskelle på delsektorniveau og nationalt niveau. Mens program- og radio- og tv-industrien havde en høj vækst i beskæftigelsen i begyndelsen af krisen i 2009, var produktionssektoren i færd med at nedlægge arbejdspladser. Da beskæftigelsesniveauet igen steg i produktionssektoren blev beskæftigelsen i programindustrien derimod påvirket negativt.

Interesserepræsentation på nationalt plan

Fagforeninger

Der blev identificeret i alt 169 fagforeninger på sektorplan, der opfylder kriterierne for at indgå i undersøgelsen om repræsentativitet, hvilket afspejler et pluralistisk system. Alle 27 lande har mindst to fagforeninger eller arbejdstagerorganisationer på sektorplan, og langt størstedelen af landene har fire eller flere. En undtagelse er Frankrig, som har 21 organisationer, der indgår i undersøgelsen, en situation, der har fået de franske myndigheder til at bede arbejdsmarkedsparterne om at præcisere og forenkle deres kollektive overenskomstsistem.

Arbejdstagerorganisationernes størrelse varierer meget, lige fra over to millioner (Tysklands Ver.di, selv om ikke alle arbejder i denne sektor) til blot nogle få dusin. Denne store variation afspejler snarere forskelle i økonomiens størrelse og medlemskabsområdets omfang end evnen til at tiltrække medlemmer.

Arbejdsgiverorganisationer

Der blev identificeret i alt 148 arbejdsgiverorganisationer på sektorplan, der opfylder undersøgelsens kriterier; i dette samlede antal indgår 47 offentlige radio- og tv-tjenester. I fire lande (Cypern, Tjekkiet, Estland og Litauen) var den offentlige radio- og tv-tjeneste den eneste organisation, der blev registreret, og der blev ikke konstateret andre arbejdsgiverorganisationer på sektorplan, der kunne indgå i denne undersøgelse.

Kun 1 af de 26 lande, hvor der blev givet oplysninger om organisationslandskabet på sektorplan, har en enkelt organisation (Malta). Pluralistiske organisationssystemer er således fremherskende både på arbejdstager- og arbejdsgiversiden, om end i større grad hvad angår førstnævnte end sidstnævnte.

Kollektive overenskomstforhandlinger

De kollektive overenskomstforhandlingers dækning er meget polariseret og svag i de fleste af de analyserede lande. I omkring en fjerdedel af de lande, hvor der forelå oplysninger (hovedsagelig i de lande, der har en praksis med kollektive overenskomstforhandlinger med flere virksomheder), er de kollektive overenskomstforhandlingers dækning høj, mens mindst halvdelen af de undersøgte lande har en meget lav dækningsgrad. Lande med en høj dækning er hovedsagelig de skandinaviske lande (Danmark, Sverige) sammen med Østrig, Belgien, Frankrig og Italien.

Både på arbejdstager- og arbejdsgiversiden deltager en vis andel af medlemsorganisationerne ikke i kollektive overenskomstforhandlinger. På arbejdstagersiden

varierer dette fra en femtedel for EURO-MEI's vedkommende til en fjerdedel med hensyn til EuroFia og FIM og op til en tredjedel hvad angår EFJ. På arbejdsgiversiden deltager to tredjedele af AER's medlemsorganisationer samt halvdelen af FIAPF's organisationer ikke i kollektive overenskomstforhandlinger.

Interesserepræsentation på europæisk plan

De europæiske organisationer i den audiovisuelle sektor, som er opført på Europa-Kommissionens liste over arbejdsmarkedsorganisationer, der skal konsulteres i henhold til artikel 154 i TEUF, er EURO-MEI, EFJ, EuroFIA og FIM, der repræsenterer arbejdstagere, og EBU, CEPI, AER og FIAPF, der repræsenterer arbejdsgivere.

Med hensyn til arbejdstagerorganisationerne har EURO-MEI 45 direkte tilknyttede medlemsorganisationer i de 27 lande, der er omfattet af undersøgelsen, og heraf deltager 40 i kollektive overenskomstforhandlinger. EFJ har 39 direkte tilknyttede medlemsorganisationer, hvoraf 23 deltager i kollektive overenskomstforhandlinger. EuroFIA har 32 direkte tilknyttede medlemsorganisationer, hvoraf 24 deltager i kollektive overenskomstforhandlinger, og FIM har 26 direkte tilknyttede medlemsorganisationer, hvoraf 20 deltager i kollektive overenskomstforhandlinger.

Med hensyn til arbejdsgiverorganisationer har EBU 46 direkte tilknyttede medlemsorganisationer i de 27 lande, der er omfattet af undersøgelsen, og heraf deltager 44 i kollektive overenskomstforhandlinger. CEPI har 15 direkte tilknyttede medlemsorganisationer, hvoraf 10 deltager i kollektive overenskomstforhandlinger. AER har ni direkte tilknyttede medlemsorganisationer, hvoraf tre deltager i kollektive overenskomstforhandlinger, og FIAPF har 10 direkte tilknyttede medlemsorganisationer, hvoraf fem deltager i kollektive overenskomstforhandlinger.

Et stort antal arbejdsgiverorganisationer på sektorplan i EU er ikke tilknyttet nogen af de europæiske interesseorganisationer, der er omfattet af denne undersøgelse.

Konklusioner

Top down- og bottom up-analyser af den audiovisuelle sektor i EU27-lande viser, at EURO-MEI, EFJ, EuroFIA og FIM på arbejdstagersiden og EBU, CEPI, AER og FIAPF på arbejdsgiversiden er de vigtigste repræsentanter i EU for den audiovisuelle sektors arbejdsgivere og arbejdstagere.

Yderligere oplysninger

Rapporten om *Representativeness of the European social partner organisations: Audiovisual sector* (De europæiske arbejdsmarkedsorganisationers repræsentativitet: den audiovisuelle sektor) findes på <http://www.eurofound.europa.eu/eiro/studies/tn1202044s/index.htm>

Yderligere oplysninger fås ved henvendelse til Camilla Galli da Bino, informationsmedarbejder, på gdb@eurofound.europa.eu